

Tomáš Halík, prezident České křesťanské akademie
SLOVO K TĚTO DOBĚ

Milí přátelé,

obracím se v těchto dramatických dnech před důležitou volbou především - ale nejen - na členy místních skupin naší České křesťanské akademie po celém území Čech a Moravy. Nečekejte ode mne předvolební agitku. Česká biskupská konference vyzvala všechny občany, aby se účastnili druhého kola voleb, Českobratrská církev evangelická výslovně podpořila Jiřího Drahoše, stejně tak se jasně vyjádřil dlouholetý přítel naší akademie Pavel Fischer, první viceprezident ČKA doc. Šebek působí od počátku v nejužším týmu prof. Drahoše - a o mně asi nikdo nepochybuje, koho z nynějších kandidátů budu volit. Chci Vám tedy říci především něco jiného. Chci Vám říci tři slova: **Prosím, zvolte změnu.**

A myslím tím něco víc, než jen změnu na Pražském hradě. Myslím tím úsilí o změnu morálního klimatu naší společnosti. Na tuto změnu bude mít výsledek prezidentské volby vliv, protože zejména v naší republice, kde na prezidentském stolci seděli Masaryk a Havel, kteří se těšili úctě celého demokratického světa, se od prezidenta očekává, že nebude především politickým profesionálem, nýbrž že bude morální a intelektuální autoritou a bude reprezentovat stát přirozenou noblesou. Že si bude vážit každého občana a vědět, že i dlaždič má svůj rozum a chce, aby jeho prezident nemluvil jako dlaždič, nýbrž jako prezident. Dosavadní prezident společnost neustále rozdělával, při své několikaleté permanentní kampani objížděl zemi a dělal pravý opak toho, co by měl prezident dělat – utvrzoval lidi v jejich předsudcích, šířil strach a nenávisť, arogantně útočil na své protivníky, urážel je a lhal, rozeštvával a rozdělával společnost – zejména štvál venkov proti městu, zejména Praze. A protože na stokrát opakovanou lež si lidé zvyknou, vymyslel si fiktivního nepřítele, kterému dával dehonestující nálepku kavárenských povalečů, „pražská lumpenkavárna“, „sluníčkáři“, vítači migrantů apod.

K tomu Vám mohu celkem zasvěceně říci - protože já sám jsem byl Milošem Zemanem do této kategorie zařazován - že tato kategorie je fikce, je to jeho výmysl. Neznám lidí, na které by tato nálepka pasovala. Není pravda, že akademická obec v Praze a dalších velkých městech pohrdá venkovem – takové rozdělávání odmítáme. Členové ČKA dobře vědí, kolikrát jsem přijel besedovat i do nejmenších míst a strávil jsem na těchto cestách rozhodně třístokrát více času než v pražských kavárnách. Neznám žádného „vítače“, který by hlásal, že musíme bez výjimky a v jakémkoliv počtu přijmout ilegální migranty. Zním však autory velmi statečného, klidného a rozumného prohlášení akademiků – které vedle mnoha jiných podepsal i prof. Drahoš i já sám - které se obrací proti zneužívání problému migrace k vyvolávání paniky a hysterie, proti nerozlišování mezi oběťmi válek a migranty z míst krajní chudoby a těmi, kteří se stali oběťmi obchodníků s lidskou nadějí.

Přátelé, nenechme se v těchto dnech zmást a strašit. Buďme připraveni na to, že lidé, pro které pravda a láska jsou sprostá slova, se nebudou nyní štítit žádné špinavosti, aby lež a nenávisť neztratily své pozice.

Úmyslem tohoto mého vyjádření je však něco důležitějšího, co dalece přesahuje otázku prezidentské volby. Kdyby šlo pouze o otázky mocenského zápasu mezi politickými stranami, necítil bych povinnost se k nim z pozice prezidenta České křesťanské akademie vyjadřovat. Zde však jde o mnohem víc než o volbu konkrétní osoby prezidenta, jakkoliv je velmi důležitá a bude signálem pro svět, k jaké jeho části a k jaké kultuře se většinově hlásíme. Výzva „zvolte změnu“ bude mít smysl i tehdy, kdyby se změna na Pražském Hradě nyní neuskutečnila, resp. o nějaký čas odložila.

V těchto dnech jsem se dvakrát setkal se zástupci několika desítek občanských iniciativ a neziskových organizací, většinou mladých lidí. Měl jsem z nich podobný dojem jako ze setkání zástupců našich místních skupin ČKA z celých Čech a Moravy. V naší zemi je

ohromný potenciál dobré vůle, kreativity a obětavosti. Naděje na změnu hlavy státu je povzbudila a dovedla k rozhodnutí široce propojit tyto iniciativy a vzájemně se nejen informovat, ale i aktivně podporovat. Jsem přesvědčen, že pozitivní výsledek druhého kola voleb může být signálem k velkému oživení tohoto potenciálu pozitivní energie, že může zejména v mladé generaci povzbudit vědomí odpovědnosti za společnost a ochotu angažovat se v mnoha oblastech občanské společnosti od ekologie přes vzdělávání a kulturu po péči o hendikepované, marginalizované a sociálně slabé. Měl jsem pocit, že mezi těmito lidmi – ať už jsou věřící křesťané či nikoliv – vane duch papeže Františka, duch pravdivého žitého křesťanství. Máme velikou odpovědnost, aby tento vzmach naděje nebyl frustrován, ať už prezidentské volby dopadnou jakkoliv. Z doby disentu víme, že platí slovo Karla Čapka „Pravda je víc než moc, protože je trvalá“.

Výzva „zvolte změnu“ je výzvou k životu v pravdě, k společenské odpovědnosti, k tvořivosti, k nelhostejnosti. Kdysi začínalo svolání, podepsané kardinálem Tomáškem, k zahájení díla Desetiletí duchovní obnovy národa, slovy svatého Pavla: „Napřimte se a zvedněte hlavy!“ Tato slova jsou právě teď znovu aktuální. Prosím, zvolme změnu!